

Vastaus aloitteeseen; maksuton sairaanhoito raskauden yhteydessä; A Salminen ym.

Aluehallitus 25.08.2025 § 154

ÖVPH/1260/00.02.00/2025

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Perussuomalaisen valtuustoryhmä on jättänyt 10.2.2025 valtuustoaloitteen raskauteen liittyvien hoitojen ja palvelujen potilasmaksujen poistamisesta. Ryhmä perustelee aloitetta sillä, että syntyvyys laskee Suomessa ja että hyvinvointialueella ei ole paljon mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan, mutta on mahdollista vahvistaa lapsiperheiden palveluja ja lisätä taloudellista tukea perheille.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi vuonna 2024 selvityksen syntyvyyden laskun pysäyttämiseksi. Siitä ilmenee, että taloudellinen tuki, palvelujen saatavuus ja turvallinen elämäntilanne ovat tärkeitä tekijöitä, jotka vaikuttavat halukkuuteen hankkia lapsia, ja vaikka ilmaisten sairaanhoitokäyntien ja syntyvyyden lisääntymisen välillä ei ole suoranaista kausaaliyhteyttä, osoittaa selvitys, että helposti saavutettavat ja maksuttomat palvelut voivat osaltaan madaltaa kynnystä perheen perustamiselle.

Nykytilanteessa äitiysneuvolakäynnit, äitiyspoliklinikalla tehtävät seulontaultraäänitutkimukset mukaan lukien, ovat asiakkaalle maksuttomia. Erikoissairaanhoidon äitiyspoliklinikkakäynneistä peritään potilasmaksu, joka on 66,70 €/käynti, hoitopäivästä synnytysosastolla peritään 66,90 €:n potilasmaksu, perhehuoneessa mukana oleva kumppani maksaa 30 €/vrk. Hyvinvointialueen tulot tästä ovat yhteensä n. 400 000 €/vuosi.

Hyvinvointialueella on edelleenkin tarve tasapainottaa talouttaan, ja jos asiakasmaksut vähenevät, on tätä kompensoitava vähentämällä kustannuksia tai lisäämällä tuloja jollakin hyvinvointialueen toimialalla. Toisaalta asukasluvu sekä lasten ja nuorten osuus vaikuttavat hyvinvointialueen rahoitukseen. Synnytysten ja niihin liittyvien erikoissairaanhoidon käyntien osalta n. 30 % hyvinvointialueen naisista valitsee synnytyspaikaksi Kokkolan keskussairaalan, lähinnä etäisyyssyistä. Näissä tapauksissa hyvinvointialueelta laskutetaan 2955-6415 €/synnytys. On epätodennäköistä, että raskauteen tai synnytykseen liittyvän hoidon ilmaisuus Pohjanmaan hyvinvointialueella vaikuttaisi suuresti potilasvirtoihin synnytysten osalta; äitiyspoliklinikan käyttö voisi mahdollisesti lisääntyä hieman.

Raskauteen ja synnytykseen liittyvien käyntien potilasmaksujen poistamisen vaikutuksista on vaikea tehdä kokonaisanalyysiä. Syntyvyyden laskun vuoksi on kuitenkin syytä pyrkiä toteuttamaan toimenpiteitä, jotka helpottavat lasten hankkimista suunnittelevien perheiden tilannetta. Raskauteen liittyvien käyntien ja hoitopäivien maksuttomuudesta johtuvasta tulonmenetyksestä huolimatta tämä saattaa olla kokeilemisen arvoista, ja asia voidaan ottaa huomioon vuoden 2026 talousarviossa.

Sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuunkäsittely.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.